Loš novac istiskuje dobar novac. Kada je novac sumljive kvalitete ili kada, slučaj kune, ne vjerujete da će mu vrijednost u budućnosti biti na razini današnje pokušavate ga se riješiti. On je za vas „vrući novac“. Na ovim prostorima s koljena na koljeno prenosi se nepovjerenju prema nacionalnoj valuti. Gospodarstva koja imaju poteškoća teško da mogu imati solidan novac. Treba proći puno vremena da se percepcija o lošem novcu izmijeni. Švicarski franak svoj ugled u svijetu vodećeih valuta zahvaljuje višegodišnjoj stabilnosti prema svim valutama se odnosi kao prema drugoj robi ne dovodeći u pitanje svoju vjerodostojnost. Švicarsko je gospodarstvo jedno od najučinkovitijih gospodarstava na svijetu. U ova krizna vremena financijsko utočište je i japanski jen usprkos činjenici da zadnjih desetljeća ni približno ne ostvaruje onako zavidne rezultate.

Hrvati s pravom ne vjeruju kuni iako je naša valuta već „punoljetna dama“ koja je tijekom svog života bila stabilna valuta kada je u pitanju eruo; što se tiče dolara ona je čak (sic!) značajno aprecirala. Do drame s eurom švicarski franak nije bi od većeg interesa hrvatskih građana. Poslovnih banaka – jest.

Kamatna stopa predstavlja naknadu za odgođenu potrošnju plus pretpostavljeni rizik kojem se izlaže vlasnik novca - u vremenu. Iz definicije kamatne stope jasno slijedi da valutna klauzula smanjuje valutni rizik i upravo za taj iznos kreditor smanjuje cijenu kredita. Ukoliko dužnik inzistira na, recimo, kunskom kreditu bez valutne klauzule kreditor će mu zaračunati tečajni rizik i za taj iznos povećati kamatnu stopu. Hrvatski oligopolni bankarski sustav navedenu tvrdnju relativizira.

Otkuda tečajni rizik u Hrvata?

Poslovne banke primajući deviznu štednju/podižući u inozemstvu kredite nominirane u stranoj

valuti, robu, iste prodaju na deviznom tržištu kako bi devizne pologe/podignute kredite mogla plasirati na domaćem kreditnom tržištu. Ne treba zaboraviti da je kuna zakonsko i definitivno sredstvo plaćanja u Hrvatskoj. Ukoliko bi poslovna banka odobrila kredit bez valutne klauzule tada bi ista morala snositi rizik eventualne devalvacije kune. Kada poslovna banka vjeruje kuni tada stvara tzv. kratku poziciju jer su joj kunski plasmani, bez valutne klauzule, veći od deviznih obveza. I obratno, duga je pozicija kada očekujemo devalvaciju nacionalne valute pa su nam devizna potraživanja, valutna klauzula, veća od deviznih obveza. Navedene „igre“ nisu povremene već dnevne sa ciljem da se poveća učinkovitost poslovne banke.

Prema tome, da bi napustili valutnu klauzulu moramo napustiti deviznu štednju. Što bi se u Lijepoj našoj dogodilo da se preko noći devizna štednja zamjeni kunskom štednjom bez valutne klauzule. Nadam se da je sada sasvim jasno koliko su utemeljeni zahtjevi o napuštanju valutne klauzule. Uostalom ne bi bilo loše da Sabor/HNB oformi komisiju i da ista učini cost-benefit analizu kako bi se riješio problem valutne klauzule.

Ovih se dana govori o ukidanju valutne klauzule. Očito se radi bar jednim dijelom o predizbornoj priči koja bi morala zaitneresirati/pridobiti nesretne građane koji su se zadužili uz valutnu klauzulu – švicarski franak. Međutim, to svakako valja istaći valutna je klauzula u hrvatskom financijskom sustavu stožerna točka pa, prema tome, rasprava o valutnoj klauzuli mora biti, u najmanju ruku, osmišljena da ne kažem sustavna.